

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Gabriely Bašné a soudců Mgr. Ondřeje Hrabce a Mgr. Kateřiny Kozákové ve věci

žalobkyně: **1. IT Gymnázium, s.r.o.**, IČO: 06913491
se sídlem K cihelně 129, Praha 9 – Satalice
zastoupená JUDr. Michalem Fraňem, advokátem
se sídlem Truhlářská 1108/3, Praha 1 – Nové Město

proti
žalovanému: **Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy**
se sídlem Karmelitská 529/5, Praha 1 – Malá Strana

o žalobě proti rozhodnutí ministra žalovaného ze dne 10. 6. 2025, č. j. MSM-T-5893/2025-5,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Základ sporu

1. Žalobkyně je právnická osoba vykonávající činnost školy, přičemž v rejstříku škol a školských zařízení má zapsaný obor vzdělání 79-41-K/41 Gymnázium. Žalobkyně žádala žalovaného o zápis oborů vzdělání, a to konkrétně o zápis oboru vzdělávání 79-41-K/81

Gymnázium a 79-41-K/61 Gymnázium. Žalovaný žádost zamítl s odkazem na § 148 odst. 3 písm. a) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), jelikož nebyla v souladu s Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky 2023-2027 (dále „dlouhodobý záměr ČR“). Dlouhodobý záměr ČR totiž stanovuje omezení pro rozšiřování kapacit 8letých a 6letých oborů vzdělávání, což podle žalovaného není v souladu s žádostí žalobkyně, která žádá právě o zápis 8letého a 6letého oboru vzdělávání. Dlouhodobý záměr ČR konkrétně stanovuje, že „v oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. ročníků ZŠ do 1. ročníků 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšování stávající oborové kapacity. Navyšování kapacity oboru 6letého gymnázia lze zapsat za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole.“ [kapitola I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, 3. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 3. 2. Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání, písm. b)]. Jinými slovy podle dlouhodobého záměru ČR nebudou navyšovány kapacity 8letých gymnázií vůbec a kapacity 6letých gymnázií budou navyšovány pouze, sníží-li se zároveň stejnou měrou kapacita 8letého gymnázia na stejné škole. Žalobkyně proti prvostupňovému rozhodnutí podala rozklad, který ministr žalovaného zamítl a rozhodnutí žalovaného potvrdil v záhlaví tohoto rozsudku uvedeným rozhodnutím. Proti rozhodnutí ministra žalovaného brojí žalobkyně podanou žalobou.

2. Ministr žalovaného ve svém rozhodnutí souhlasil se závěry žalovaného, že žádost žalobkyně nebyla v souladu s dlouhodobým záměrem ČR a tím pádem byly naplněny podmínky pro zamítnutí žádosti podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona. Podle § 148 odst. 3 písm. a) pokud žádost o zápis školy není v souladu s dlouhodobým záměrem ČR nebo s dlouhodobým záměrem příslušného kraje, je zapotřebí žádost zamítnout. Vzhledem k tomu, že žalobkyně žádala o zápis 8letého i 6letého gymnázia, je tato žádost v rozporu s dlouhodobým záměrem ČR, jelikož ten zápis těchto oborů zakazuje (viz předchozí odstavec). Ministr žalovaného, tak konstatoval, že žalovaný nemohl rozhodnout jinak než žádost zamítnout. Dále ministr žalovaného argumentoval, že omezení pro rozšiřování kapacit 8letých a 6letých oborů vzdělávání je ústavně konformní s odkazem na judikaturu Ústavního soudu i Nejvyššího správního soudu. Uvádí, že toto omezení nijak neomezuje ústavní právo na vzdělání, ani právo na alternativu ve vzdělávání. K tomu ministr žalovaného zpochybňuje tvrzení žalobkyně, že obory vzdělání, které chce žalobkyně zapsat, mají přinést alternativu ve vzdělávání. Podle ministra žalovaného nesplňuje škola žalobkyně charakteristiku alternativy ve vzdělávání, tou totiž není pouhá skutečnost, že daná škola zamýšlí provádět rozšířenou výuku určitých předmětů, nebo to, že volí odlišný přístup k dílčím aspektům vzdělávání. Alternativa ve vzdělávání nespočívá pouze v charakteru zřizovatele školy (nestátní či církevní zřizovatel vs veřejný zřizovatel). Za alternativní vzdělávání je obecně považováno vzdělání využívající odlišné pedagogické přístupy, jako je Montessori, Daltonský plán či Walsdorfská pedagogika. Zároveň se ministr žalovaného vymezuje proti tvrzení žalobkyně, že omezení v dlouhodobém záměru ČR je pouhé „kvantitativní hledisko“. Podle ministra žalovaného má hlubší význam – snížení nadměrného odchodu žáků ze základních škol, přičemž toto pravidlo stanovené v dlouhodobém záměru ČR je nástroj státu pro vzdělávací politiku, který má za cíl zabránit dalšímu prohlubování nerovností ve školství, který je jeden z cílů vymezených v § 2 školského zákona.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

3. Žalobkyně namítá, že napadené rozhodnutí je nezákonné, protože spočívá na nesprávném skutkovém a zejména právním posouzení věci.
4. Dále namítá, že dlouhodobý záměr ČR není vykládán ústavně konformně, tak jak to požadují nálezy Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17 (N 130/95 SbNU 84; 224/2019 Sb.), a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022, č. j. 10 As 320/2020-58, č. 4440/2023 Sb. NSS. Z nich podle žalobkyně vyplývá, že se dlouhodobé záměry musí vykládat mimo jiné i se zřetelem k právu rodičů na alternativu ve vzdělání, souvisejícím s respektem k jejich náboženskému a filozofickému přesvědčení a s požadavkem na zajištění plurality ve vzdělávání. Zákon a dlouhodobé záměry by měly dopadat na státní i nestátní školy stejnou měrou. Optikou výše citovaných judikátů je žalobkyně toho právního názoru, že limitace pro víceletá gymnázia obsažená v dlouhodobém záměru ČR – v podstatě znamená stop stav zápisu nových škol, oborů nebo navyšování stávajících oborových kapacit víceletých gymnázií – ale bez stanovení dalších kritérií, čímž sama o sobě zasahuje do jádra práva na vzdělání, když na úrovni celé republiky znemožňuje vznik či rozšíření tohoto typu škol, ale též jejich alternativ, ať již veřejných nebo neveřejných (soukromých nebo církevních) zřizovatelů.
5. Žalobkyně v souvislosti s výše uvedeným namítá, že ministr žalovaného nedostatečně zohlednil specifika jí poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání, která naplňují pojem alternativní vzdělávací koncepce. Jedná se zejména o individuální přístup k žákovi, péče o jeho komplexní rozvoj a dosažení jeho osobního maxima, zaměření na zdravý životní styl jak po fyzické, tak i duševní stránce, orientace na moderní technologie, jejich etické využívání v osobním a pracovním životě, důraz na mezioborovou činnost, propojení s praxí, rozvoj podnikavosti a pracovního uplatnění již po dobu studia, nadstandardní pedagogická činnost a technické vybavení, jak je blíže popsáno v její žádosti. Po poskytování oborů víceletých gymnázií je velká poptávka z řad rodičovské veřejnosti i od uchazečů, s čímž se ministr žalovaného dostatečně nezabýval.
6. Žalobkyně též namítá, že omezení v dlouhodobém záměru ČR (tj. zákaz zápisu nových 8letých a 6letých gymnázií), není vhodným prostředkem k naplnění „hlubšího záměru“, který definoval ministr žalovaného – snížení nadměrného odchodu žáků ze základních škol a tím zamezit navyšování nerovností ve vzdělání. Podle žalobkyně úvahy ministra žalovaného nekorespondují s faktickou realitou v českém školství. Deklarovaný cíl rovnosti je pouhou iluzí, jelikož na žádaná, ale zároveň omezená, místa na víceletých gymnáziích v Praze se dostávají především žáci ze zaopatřených rodin, které si mohou dovolit zaplatit doučování či přípravné kurzy pro své děti. Stejně tak je podle žalobkyně diskutabilní, zda je vhodné řešení výše zmíněného problému zákaz rozšiřování kapacit víceletých gymnázií. Jako efektivnější řešení se nabízí zvyšování kvality vzdělávání na druhém stupni základních škol. Žalobkyně k tomu dodává, že „stop stavem“ na víceletá gymnázia obsaženým v dlouhodobém záměru ČR je v podstatě přicházeno o budoucí absolventy vysokých škol, když maturanti z gymnázií v drtivé většině pokračují ve studiu právě na vysoké škole.
7. Konečně žalobkyně namítá, že se ministr žalovaného nijak nevypořádává s jejími námitkami, týkajícími se rozporu mezi dlouhodobým záměrem ČR a Dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy hlavního města Prahy 2024-2028 (dále „dlouhodobý záměr hl. m. Prahy“). Konstatuje, že současné nastavení obou dlouhodobých

záměrů v podstatě za žádné situace žalobkyni neumožňuje vyhovět oběma záměrům současně.

8. **Žalovaný** ve vyjádření k žalobě k námitce rozporu mezi dlouhodobým záměrem ČR a dlouhodobým záměrem hl. m. Prahy, uvedl, že žalobkyně pomíjí přesné znění § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona. Podle něj pro zamítnutí žádosti stačí, aby žádost nebyla v rozporu, byť s jedním dlouhodobým záměrem. Ministr žalovaného se tak v napadeném rozhodnutí s rozkladovou námitkou vypořádal dostatečně.
9. Podle žalovaného ústavně konformní výklad neznámá, že stát nemůže regulovat strukturu vzdělávací nabídky. Cíl snižovat nerovnosti ve vzdělávání považuje za legitimní a ústavně konformní. Dále uvádí, že dlouhodobý záměr se vztahuje obecně jak na školy tzv. veřejných zřizovatelů tak i na školy tzv. neveřejných zřizovatelů (soukromé či církevní). Nejedná se tak o diskriminační opatření. Nad rámec toho žalovaný, též vyvrací tvrzení žalobkyně, že její gymnázium naplňuje znaky alternativního vzdělávání. Podle žalovaného mají školy, které naplňují alternativní vzdělávání (Montessori, Waldorf, Freinet či Daltonský plán), jasně definovanou metodologii, filozofii a vzdělávací rámec. Naproti tomu žalobkyní uváděné prvky, jako je důraz na individuální přístup k žákovi, rozvoj jeho osobního maxima, využívání moderních technologií, propojení s praxí či péče o zdravý životní styl, představují spíše specifický přístup konkrétní školy k výuce. Podobné prvky lze nalézt u řady škol, respektive *de facto* každá škola má nějaké prvky přístupů k výuce, na jejichž základě ji lze odlišit od škol jiných.
10. K námitce vysoké společenské poptávky po víceletých gymnáziích, žalovaný uvádí, že ta nemůže být v daném případě rozhodující. Ačkoliv společenská poptávka je brána do úvahy, platí, že dlouhodobý záměr ČR je strategický dokument, jehož cílem je systémově regulovat strukturu vzdělávací nabídky na základě analýzy vzdělávací soustavy, nikoli reagovat na aktuální zájem některých rodičů. Navýšení kapacit víceletých gymnáziích v reakci na zvýšenou poptávku by bylo přímo proti legitimnímu cíli dlouhodobého záměru ČR. Stala-li by se klíčovým hlediskem pro zápis nových škol poptávka rodičů, i když by byla v rozporu s dlouhodobým záměrem, dlouhodobé záměry by ztratily svou funkci.
11. Tvrzení žalobkyně o nutnosti „*finančně náročné přípravy*“ je spekulativní a není podloženo žádnými konkrétními daty či důkazy. Přípravné kurzy, doučování či jiné formy podpory nejsou podmínkou účasti v přijímacím řízení, ani nejsou jeho součástí. Žalovaný uvádí, že rovnost ve vzdělávání je garantována jak právními předpisy, tak systémem přijímacího řízení, které je jednotné, transparentní a přístupné všem uchazečům bez ohledu na jejich sociální nebo ekonomické zázemí.
12. K argumentaci žalobkyně o legitimitě a efektivitě řešení nadměrného odchodu žáků ze základních škol, uvádí, že se jedná o politický názor, který však nemá právní relevanci pro přezkum napadeného rozhodnutí. Žalovaný nesouhlasí s názorem žalobkyně, že omezení kapacit víceletých gymnáziích povede ke snížení počtu vysokoškolských studentů. Žalovaný uvádí, že přístup k vysokoškolskému vzdělání je zajištěn i prostřednictvím jiných oborů vzdělání. Vysokoškolské vzdělání je výsledkem mnoha faktorů, nikoli výlučně typu střední školy.

III. Ústní jednání

13. Na ústním jednání dne 16. 2. 2026 žalobkyně odkázala na podanou žalobu a zdůraznila, že judikatura doposud neřešila situaci, ve které by celorepublikový dlouhodobý záměr a

Shodu s prvopisem provedla S. K.

krajský dlouhodobý záměr byly ve vzájemném rozporu. Krajský dlouhodobý záměr má přitom provádět ten celorepublikový, proto je nutné dlouhodobé záměry vykládat ústavně konformně. V dlouhodobém záměru ČR je „stop stav“ explicitně odůvodněn jen odchodem žáků z pátých tříd základních škol do prvních ročníků víceletých gymnázií a již není nikterak zmíněn odchod žáků ze sedmých tříd do 6letých gymnázií.

14. Žalovaný na ústním jednání zopakoval svůj názor na posuzovanou věc, který soud shrnul již výše.
15. Soud k důkazu provedl relevantní část dlouhodobého záměru ČR a dlouhodobého záměru hl. m. Prahy, jelikož z těchto dokumentů správní orgány při rozhodování ve věci vycházely, tyto však nebyly součástí správního spisu doloženého žalovaným soudem.

IV. Posouzení žaloby

16. Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) v souladu s § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobkyní vymezených námitek, vycházel při tom v souladu s § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování ministra žalovaného a shledal, že žaloba není důvodná.
17. Dlouhodobý záměr ČR v kapitole 4. Strategie rozvoje regionálního školství, I. Strategie dalšího rozvoje sítě škol a školských zařízení, 3. STŘEDNÍ VZDĚLÁVÁNÍ, 3. 2. Zápis nových oborů vzdělání, navyšování kapacit stávajících oborů vzdělání, písm. b)] stanovuje, že *v oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých oborů vzdělání nebudou vzhledem k dopadům nadměrného odchodu žáků 5. ročníků ZŠ do 1. ročníků 8letých gymnázií do rejstříku škol a školských zařízení zapisovány nové školy, obory ani navyšovány stávající oborové kapacity. Navýšení kapacity oboru 6letého gymnázia lze zapsat za předpokladu současného ekvivalentního snížení kapacity oboru 8letého gymnázia na dané škole.*
18. Dlouhodobý záměr hl. m. Prahy v kapitole 6. Plánovaný rozvoj vzdělávání a školství v jeho jednotlivých segmentech, 6.4. Střední vzdělávání, Opatření v oblasti středního vzdělávání stanovená DZ ČR, opatření IV. 1.3 stanovuje, že *v oblasti oborů vzdělání s maturitní zkouškou všeobecného zaměření 8letých a 6letých oborů vzdělání bude ze strany HMP podporováno posilování stávajících oborových kapacit, případně zřizování nových kapacit anebo zápis nové školy v souladu s opatřeními IV. 1.1 a IV. 1.2. Toto opatření není v souladu s DZ ČR 2023- 2027.*
19. Z citovaných částí dlouhodobých záměrů plyne, že jsou ve vzájemném rozporu. Zatímco dlouhodobý záměr ČR směřuje k omezení zápisu nových kapacit víceletých vzdělávacích oborů, dlouhodobý záměr hl. m. Prahy zápisy těchto oborů podporuje.
20. Podle § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona platí, že *orgán, který vede rejstřík škol a školských zařízení, žádost o zápis školy nebo školského zařízení do rejstříku dále zcela nebo zčásti zamítne v případě, že posouzením žádosti zjistí, že žádost není v souladu s dlouhodobým záměrem vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy České republiky nebo příslušného kraje.*
21. Žalobkyně namítá, že ministr žalovaného i žalovaný nedostatečně vysvětlili vztah mezi dlouhodobým záměrem ČR a dlouhodobým záměrem hl. m. Prahy. Respektive namítá, že není možné, aby subjekt v Praze, splnil oba dlouhodobé záměry současně. Zatímco dlouhodobý záměr ČR omezuje navyšování kapacity 8letých a 6letých oborů vzdělávání, tak dlouhodobý záměr hl. města Prahy podporuje posilování stávajících kapacit, případně zřizování nových kapacit 8letých a 6letých oborů vzdělávání. Žalovaný, resp. ministr

Shodu s prvopisem provedla S. K.

žalovaného vypořádal vztah obou dlouhodobých záměrů s tím, že postačuje nesoulad, byť s jedním z dlouhodobých záměrů pro zamítnutí žádosti, tak jak to stanovuje § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona.

22. Městský soud se ztotožňuje se závěry žalovaného, že pro zamítnutí žádosti stačí nesoulad žádosti pouze i jen s jedním z dlouhodobých záměrů. Při rozhodování o zápisu nového oboru nemá příslušný správní orgán možnost volby přiklonit se k celorepublikovému nebo krajskému dlouhodobému záměru. Pro zápis nového oboru je nutné, aby žádost byla v souladu s oběma dlouhodobými záměry. Podmínka souladu žádosti s oběma dlouhodobými záměry plyne přímo ze zákona, a nesplňuje-li ji žadatel nelze učinit jinak než žádost zamítnout. Tato podmínka plyne již z jazykového výkladu ustanovení § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 4. 2016, č. j. 9 Ads 86/2015-34, k jazykovému výkladu uvedl, že „*ačkoliv jazykový výklad zákona představuje pouze prvotní přiblížení se k aplikované právní normě (viz nálezn Ústavního soudu ze dne 17. 12. 1997, sp. zn. Pl. ÚS 33/97, publikovaný pod č. 30/1998 Sb.), jde stále o výklad základní (viz též § 2 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník: „Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.*“). *Není-li tedy jazykový výklad překonán jinými metodami výkladu, mělo by z něj být vycházeno. K tomu též viz stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 21. 5. 1996, sp. zn. Pl. ÚS-st. 1/96: „V případě aplikace právního ustanovení nutno prvotně vycházet z jeho doslovného znění. Pouze za podmínky jeho nejasnosti a nesrozumitelnosti (umožňující např. více interpretací), jakož i rozporu doslovného znění daného ustanovení s jeho smyslem a účelem, o jejichž jednoznačnosti a výlučnosti není jakákoli pochybnost, lze upřednostnit výklad e ratione legis před výkladem jazykovým.*“ *Ačkoliv bylo uvedené stanovisko překonáno stanoviskem pléna Ústavního soudu ze dne 8. 10. 2015, sp. zn. Pl. ÚS-st. 42/15, nejednalo se o odklon od této myšlenky.*“ Obdobně uvedl Nejvyšší správní soud i v rozsudku ze dne 30. 3. 2020, č. j. 1 Azs 513/2019-34: „*Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom judikatury Ústavního soudu předestřené stěžovatelem, ze které vyplývá, že ve výjimečných případech je nutné namísto doslovného jazykového výkladu právního předpisu přihlídnout k jeho systematice a účelu, jakož i k individuálním okolnostem každého případu. V daném případě však nelze odhlédnout od jasného zákonného znění, které neumožňuje se od něj odchýlit a žádosti vyhovět, pokud stěžovatel nevyhověl výzvě správního orgánu I. stupně k součinnosti a požadované potvrzení jako jednu ze zákonných náležitostí nedoložil.*“ Z uvedených citací a zejména z citovaného stanoviska pléna Ústavního soudu plyne, že dát přednost jinému výkladu právní normy je možné pouze tehdy, existuje-li možná jiná interpretace dané normy. Jazykový výklad § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona je zcela jasný a nedává prostor pro jinou interpretaci než tu, která je v tomto ustanovení výslovně uvedena.
23. K tomu lze rovněž uvést, že i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře vychází z toho, že není-li žádost o zápis oborů vzdělávání v souladu jak s dlouhodobým záměrem ČR tak i s dlouhodobým záměrem příslušného kraje, je nutné žádost zamítnout (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 8. 2021, č. j. 2 As 208/2020-31, bod [19], nebo ze dne 27. 2. 2020, č. j. 2 As 69/2019-40, bod [18]).
24. Městský soud se dále zabýval námitkou týkající se ústavní nekonformity výkladu dlouhodobého záměru ČR, se kterou se úzce pojí námitka specifika jí poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání a námitkou zájmu rodičů. Žalobkyně odkazuje na nálezn Ústavního soudu ze dne 9. 7. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 34/17 (N 130/95 SbNU

84; 224/2019 Sb.), a na něj navazující rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 12. 2022, č. j. 10 As 320/2020-58, č. 4440/2023 Sb. NSS.

25. Ústavní soud v bodu [70] nálezu uvádí, že „orgány zodpovědné za formulaci vzdělávacích záměrů tak musí respektovat nejen širší kvalitativní požadavky v oblasti vzdělávání stanovené školským zákonem, ve znění pozdějších předpisů, ale zároveň musí přihlídnout k samotné ústavní povaze práva na vzdělání, jakož i k ústavním principům výkonu státní (veřejné) moci. Dlouhodobé záměry tedy nemohou být užívány jako prostředek zamezující plošnému vzniku nestátních škol či školských zařízení, neboť právě tímto by vedly k zásahu do výše vymezeného esenciálního obsahu práva na vzdělání ve vztahu k čl. 33 odst. 3 Listiny“. Nelze však říci, že by v posuzované věci nastala situace, že by dlouhodobý záměr ČR dopadal odlišně na státní školy a na nestátní školy. Omezení pro zápis nových 6letých a 8letých gymnázií, totiž dopadá jak na státní, tak i na nestátní školy.
26. Zároveň ani nenastává situace, která je popsána ve výše zmíněném rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 320/2020. Zde byla omezení stanovená krajským dlouhodobým záměrem vykládána jako omezení čistě kapacitní. Příslušné správní orgány v podstatě vykládaly omezení stanovené v krajském dlouhodobém záměru, tak že nové nestátní školy mohou být v kraji založeny pouze je-li v okruhu 8 kilometrů od místa plánovaného založení nové školy naplněná kapacita státních škol. Tento výklad považoval Nejvyšší správní soud jako ústavně nekonformní, jelikož omezuje možnost plurality vzdělávání a právo rodičů na alternativu ve vzdělávání. Jinými slovy dle Nejvyššího správního soudu správní orgány nemohou zamítnout žádost o zápis školy pouze z kapacitních důvodů (s odkazem na to, že v lokalitě je dostatek volných míst), ale je nutné vzít v úvahu také kvalitativní aspekty. Těmi mohou být tvrzená odlišná (alternativní) vzdělávací koncepce oproti stávajícím školám, podpora místní samosprávy a doložený zájem rodičů.
27. Žalobkyně namítá, že žalovaný při zpravování její žádosti nedostatečně posoudil specifika jí poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání.
28. Městský soud se ztotožňuje s názorem žalovaného, resp. ministra žalovaného, že žalobkyní tvrzená specifika jí poskytovaného vzdělávání a inovativního přístupu ke vzdělávání nenaplnují charakteristiku alternativního vzdělávání. Prvky, které žalobkyně vyjmenovává (zohlednění individuality každého žáka a usilování o dosažení jeho osobního maxima, zaměření na zdravý životní styl po fyzické i psychické stránce, orientace na výuku moderní technologie a jejího etického využívání napříč obory, rozvoj potřeb celoživotního vzdělávání, apel na společenskou odpovědnost a hodnoty moderní demokracie, rozvoj k podnikavosti a vytváření pracovních příležitostí pro sebe i druhé) nejsou natolik systémově odlišné přístupy ke vzdělávání, které by se daly podřadit pod alternativní (jako např. Montessori, Waldorf, Freinet či Daltonský plán). Žalovaný poznamenal, že tyto prvky je možné nalézt v určité míře u každé školy, resp. v podstatě u každé školy je možné nalézt prvky přístupu k výuce, kterými se odlišují od ostatních škol. Městský soud se s tímto názorem ztotožňuje a dodává, že vykládalo-li by se alternativní vzdělávání extenzivně, tak jak činí žalobkyně, docházelo by k absurdním situacím, kdy by každá střední škola, která pouze originálně popíše svůj přístup ke vzdělávání, musela být považována za školu s alternativním koncepčním vzděláváním. Žalobkyně ostatně ani v podané žalobě neuvedla v čem konkrétně má spočívat její alternativní přístup k výuce, když pouze v bodě 10 vyjmenovala již dříve vyřčené (individuální přístup, komplexní rozvoj, zdravý životní styl,

etické využívání moderní technologie, propojení s praxí, nadstandardní pedagogická činnost a technické vybavení).

29. Jak bylo uvedeno výše, při posouzení žádosti o zápis školy je nutné vzít v úvahu kvalitativní aspekty, kterými jsou odlišná (alternativní) vzdělávací koncepce oproti stávajícím školám, podpora místní samosprávy a doložený zájem rodičů. Není sporné, že žalobkyně splňuje kritérium podpory místní samosprávy a zájmu rodičů (byť žalobkyně namítá, že se ministr žalovaného tímto kritériem zabýval nedostatečně; soud se s touto námitkou vypořádá níže). Tato tři kritéria je dle městského soudu nutné hodnotit komplexně ve vzájemné souvislosti a nikoliv pouze početní převahou. Za situace, za které žalobkyně nenabízí žádný alternativní způsob výuky oproti běžně se vyskytujícím výukám, nemůže pouze zájem rodičů o vyšší kapacitu oborů vyučování a obecná podpora vytváření nových škol plynout z dlouhodobého záměru hl. m. Prahy, způsobit, že by zamítnutí zápisu bylo protiústavní a ohrožovalo by právo na vzdělání.
30. Městský soud se ztotožňuje s argumenty žalovaného, který ve svém vyjádření k žalobě zdůrazňuje, že ústavně konformní výklad neznámá, že stát nemůže regulovat strukturu vzdělávací nabídky. Naopak z citovaných rozhodnutí vyplývá, že stát má právo realizovat vzdělávací politiku, sleduje-li legitimní cíl a nedopadá na jednotlivé subjekty nerovně. Byla-li tak žádost žalobkyně v rozporu s dlouhodobým záměrem ČR, žalovaný ji správně v souladu s § 148 odst. 3 písm. a) školského zákona zamítl.
31. Soud uzavírá, že žalovaný správně posoudil, že z žádosti žalobkyně neplyne, že by jí navrhovaná výuka odpovídala alternativní vzdělávací koncepci. Dospěl tak ke správnému závěru, že dlouhodobý záměr ČR není v aplikaci na posuzovanou věc ústavně nekonformní.
32. Co se týče tvrzeného nedostatečného posouzení velké poptávky rodičů o 6leté a 8leté gymnázia, městský soud uvádí, že se ministr žalovaného s touto námitkou vypořádal dostatečně, byť stručně. Poptávka rodičů, je jistě důležité kritérium, které se má při rozhodování o žádosti vzít v úvahu. Nicméně není jediným kritériem, které musí být bráno v úvahu, jak bylo vysvětleno výše, dalšími kritérii je i alternativní vzdělávací koncepce a doložený zájem rodičů. Ministr žalovaného se tímto kritériem zabýval dostatečně, když dovodil, že žalobkyně nesplňuje kritérium alternativní vzdělávací koncepce.
33. Žalobní námitka a argumenty žalobkyně, týkající se vhodnosti opatření stanovených dlouhodobým záměrem ČR jsou spíše jejími politickými názory, které nemají právní relevanci pro přezkum napadeného rozhodnutí. Podle výše citovaného nálezu Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 34/17 (bod [65]) *„dlouhodobé záměry představují svým obsahem strategické plány na úrovni celostátní i krajské, které kombinují charakter odborného a politického dokumentu, když stanoví střednědobé a dlouhodobé koncepce rozvoje vzdělávání a vzdělávací soustavy“*. Městský soud není způsobilý hodnotit, jakými prostředky se stát, resp. kraj, rozhodne regulovat strukturu vzdělávacího systému. Soudy mohou a musejí vykládat a hodnotit obsah dlouhodobých záměrů a dbát na to, aby záměry nezasahovaly do jádra práva na vzdělání (výše citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 10 As 320/2020, bod [42]). Městský soud ústavní konformitu dlouhodobého záměru ČR přezkoumal (viz výše) a dospěl k závěru že opatření (omezení) v něm uvedená jsou ústavně konformní. Jaké konkrétní opatření stát v dlouhodobém záměru ČR zvolil soudu nepřísluší hodnotit. Jedná se o ryze politické a odborné otázky. Proto žalobní námitky, že omezení rozšiřování kapacit víceletých gymnázií nepřispěje k rovnosti ve vzdělání, a naopak by bylo

vhodnější zajistit lepší kvalitu vzdělávání na druhém stupni základních škol, nejsou v posuzované věci právně relevantní. Tato žalobní námitka není důvodná.

IV. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

34. Městský soud neseznal žádnou ze vznesených námitek důvodnou, proto z výše uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
35. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně v řízení úspěch neměla, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední povinnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha dne 16. 2. 2026

Mgr. Gabriela Bašná v.r.
předsedkyně senátu